

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Den Danske Naturfond
Vodroffsvej 59
1900 Frederiksberg C

Dato 26. marts 2021
Sagsid 21/392

Afgørelse efter vandløbsloven - Hydrologiprojekt Mandø, fase 2

Esbjerg Kommune, Natur- & Vandmiljø, har modtaget en ansøgning fra WSP, på vegne af Den Danske Naturfond (DDNF), om at gennemføre en række foranstaltninger i vandløb og grøfter på Mandø. Et lignende større projekt (fase 1) blev godkendt i 2019, men er endnu ikke realiseret.

Nærværende projekt, kaldet fase 2, er et supplement til det allerede godkendte projekt. Både fase 1 og fase 2 ønskes gennemført i 2021.

Formålet med projektet er at skabe mere naturlige vandstandsforhold på dele af Mandø, og dermed forbedre forholdene for de engfugle m.m., der er en del af udpegningsgrundlaget for området som Natura 2000. Fase 2 omhandler primært ændringer på arealer ejet af DDNF, men også privatejede arealer indgår. Det er kun dér, hvor ejerne har givet tilsagn om at medvirke, der kan gennemføres tiltag. Projektet berører følgende arealer (se også Figur 1):

9i, 34f og 108e Mandø By, Mandø (ejet af Den Danske Naturfond).

22l, 22m, 22o og 22q Mandø By, Mandø (privatejet).

21o, 39h og 108g Mandø By, Mandø (privatejet).

Der gøres i projektforslaget brug af tre virkemidler i forhold til vandløb og grøfter: regulering af brinkanlæg, uddybning af grøfter og etablering af tærskler. Virkemidlerne anvendes kun dér, hvor det kan ske uden konsekvenser for arealer, der ikke indgår i projektet.

Figur 1. Matriklerne markeret med rødt omrids, indgår i fase 2. De øvrige markerede matrikler indgår i det allerede godkendte projekt (fase 1). De planlagte tiltag i vandløb og grøfter fremgår af bilag 2.

På bilag 2 kan det ses, hvor de enkelte virkemidler bruges. Grøfterne C2, E3, F1, G4, J3, J4, K1 og L2 indgår også i projektets fase 1, men brugen af virkemidlerne heri kan udvides i fase 2, i det omfang det kan ske uden at påvirke arealer der ikke indgår i projektet.

Der indgår ikke regulering af offentlige vandløb i projektets fase 2.

Projektforslaget har været i offentlig høring jf. vandløbsloven¹ i perioden 20. februar til 20. marts 2021, og der er ikke indkommet bemærkninger til det.

¹ LBK nr. 2017 af 25.11.2019

Afgørelse

Esbjerg Kommune, Natur & Vandmiljø godkender hermed "Hydrologiprojekt Mandø – Fase 2" efter vandløbsloven. Tilladelsen gives i henhold til vandløbslovens §§ 16, 17 og 48 og jf. §§ 3 og 10 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og - restaurering².

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

- At projektet skal udføres i overensstemmelse med projektforslag af 18. februar 2021.
- Det skal sikres, at tilførsel af jord og sand til de nedstrøms beliggende vandløbsstrækninger begrænses mest muligt under anlægsarbejdet.
- Der skal gives besked om arbejdets påbegyndelse senest 2 dage før til vandløbsmyndigheden. Når arbejdet er udført, skal det ligeledes meddeles til vandløbsmyndigheden.
- Uddybning af grøfter skal ske på baggrund af en individuel vurdering og forudgående opmåling med sammenligning af faktiske forhold set i relation til de modellerede.

Det forudsættes, at vedligeholdelsen af grøfter fremover sker således, at skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, jf. vandløbslovens §27.

Ansøger er ansvarlig for at de stillede vilkår overholdes. Vandløbsmyndigheden fører tilsyn med arbejdets udførelse, såfremt det skønnes nødvendigt.

Baggrund

DDNF har siden godkendelsen af fase 1 erhvervet yderligere arealer på Mandø, samt indgået frivillige aftaler med flere lodsejere. Det er på disse arealer at fase 2, sammen med fase 1, af Hydrologiprojekt Mandø skal gennemføres.

Det overordnede formål med projektet er at sikre og forbedre de inddigede arealer på Mandø som egnede leve-, yngle- og rastesteder for sjældne og fåtallige ynglefugle tilknyttet fugtige enge såsom brushane, mosehornugle og klyde, samt for en række trækfugle. Dette vil primært ske ved regulering (affladning) af brinkanlæg, uddybning af grøfter og etablering af tærskler. Virkemidlerne anvendes kun dér, hvor det kan ske uden konsekvenser for arealer, der ikke indgår i projektet.

Vurderingerne af de nuværende og fremtidige vandstandsforhold hviler på en hydraulisk model udarbejdet af konsulentfirmaet Orbicon (nu WSP). Der er arbejdet ud fra, at tiltagene under gennemsnitlige forhold skal kunne skabe stående vand i grøfter og lavninger frem til og med juni måned. Dette skyldes, at det er i forårs månederne og tidligt på

² BEK nr. 834 af 27.06.2016

sommeren, at de ynglende engfugle har brug for fugtige områder i forbindelse med ungernes fødesøgning.

DDNF afholder alle udgifter i forbindelse med projektets anlægsarbejde.

Etablering af tærskler i grøfter

Etableres jf. bilag 2 i grøfter der udelukkende afvander fra områder der indgår i projektet. Der vil således ikke ske afvandingsmæssig påvirkning af arealer udenfor projektområdet. Tærsklerne etableres ved, at 10-15 m af den nedstrøms del af grøfterne opfyldes med råjord indtil 0,10-0,15 m over terræn.

Uddybning af grøfter

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de fremtidige afvandingsforhold sammenholdt med højdemodellen for området af, hvor dybt vandspejlet forventes at være under den eksisterende bund i grøfterne i en gennemsnitlig juni. I de tilfælde, hvor det projekterede vandspejl ligger mindre end 50 cm under eksisterende bund, foretages der en uddybning af de grøfter, der er markeret på bilag 2. Der afgraves en mængde svarende til differencen mellem eksisterende bund og fremtidigt vandspejl plus 10 cm ekstra.

Grøfternes udløb uddybes ikke. Der vil således ikke ske en øget afvanding gennem grøfterne og dermed heller ikke nogen væsentlig øget dræning af de omkringliggende arealer.

Ændring af brinkanlæg i grøfter

For at sikre så store vanddækkede flader som muligt nedbringes brinkanlægget på delstrækninger af udvalgte grøfter inden for projektområdet (se bilag 2). Udvælgelsen af grøfter og delstrækninger foretages efter samme princip som ved uddybning af grøfter.

Gennemgang af de eksisterende forhold i højdemodellen viser, at grøfterne i området typisk er lave med et forholdsvis lodret anlæg 1:0,5 – 1:1. Grøfternes brinkanlæg sænkes til 1:5 på udvalgte delstrækninger. De nye brinkanlæg skal afrettes som jævne og plane flader. Grøfternes eksisterende bundkote og bundbredde fastholdes, medmindre den pågældende strækning samtidig skal uddybes.

En række grøfter i området danner projektgrænse mod tilstødende arealer, som ikke må påvirkes. I disse grøfter foretages brinkreguleringen kun ind imod projektområdet og ikke på ydersiden. For grøfter, der ligger midt i projektområdet, foretages brinkregulering på begge grøftens sider.

Afvandingsmæssige konsekvenser

Projektets fase 2 omhandler ikke tiltag i form af regulering med de nævnte virkemidler i offentlige vandløb. Tiltagene er planlagt i vandløb der i høj grad har karakter af grøfter eller grøblerender.

Det må forventes at de tiltag, der er omfattet af dette projekt, resulterer i øget tilbageholdelse af vand og giver vådere områder på de matrikler hvor dette er hensigten, jf. projektets formål. Det fremgår af projektforslaget udarbejdet af WSP, at bevarelsen af skelgrøfter til matrikler udenfor projektområdet vil betyde, at afvandingen af disse ikke vil blive forringet af tiltagene indenfor projektområdet. I kortbilagene til projektmaterialet, der har været i høring er den nuværende og fremtidige afvandingstilstand visualiseret. Både arealer indenfor og udenfor projektområdet er med i visualiseringen, men som beskrevet i projektmaterialet, er den fremtidige afvandingstilstand kun gældende for arealer, der indgår i projektet. For arealer der ikke indgår i projektet, henvises til visualiseringerne af eksisterende forhold.

Natur- og miljømæssige konsekvenser

Det er generelt sparsomt med vandløbsdata fra Mandø, hvorfor detaljeret viden om flora og fauna deri ikke haves. Overordnet set vurderes det miljømæssige indhold i de private vandløb indenfor projektområdet at være af underordnet betydning i forhold til projektområdets potentiale som levested for truede engfugle i forbindelse med den ændrede hydrologi.

Tilbageholdelsen af vand fra private vandløb og grøfter, som følge af etablering af tærskler, vurderes ikke at være af et omfang, der vil ændre mærkbart på vandføringen eller de fysiske forhold i de vandløb og grøfter, der afvandes til.

Anden lovgivning

Esbjerg Kommune har den 18. marts 2021 meddelt §3-dispensation efter naturbeskyttelsesloven til gennemførelse af projektet.

Der er den 10. marts 2021 meddelt dispensation til projektet fra strandbeskyttelseslinjen (Kystdirektoratet).

Esbjerg Kommune har den 15. marts 2021 meddelt dispensation til projektet fra naturbeskyttelseslovens å-beskyttelseslinje (for såvidt angår placering af overskudsjord). Øvrige forhold omkring å-beskyttelseslinjen varetages jf. naturbeskyttelseslovens §16 stk.2. af nærværende afgørelse efter vandløbsloven.

Esbjerg Kommune har den 15. marts 2021 meddelt landzonetilladelse til projektet.

Esbjerg Kommune har den 23. marts 2021 truffet afgørelse om, at projektet ikke vil påvirke miljøet væsentligt i negativ retning, og at der derfor ikke skal udarbejdes miljøkonsekvensrapport jf. Miljøvurderingsloven.

Andre forhold

Ansøger er selv ansvarlig for at kontrollere Ledningsregistret for eksisterende rør, ledninger, kabler etc. på lokaliteten, samt at respektere disse.

Afgørelsens gyldighed

Ved ovenstående gives der alene tilladelse til det ansøgte projekt. Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra dags dato.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, får ansøger omgående besked herom, og Miljø- og Fødevarerklagenævnets endelige afgørelse må så afventes. Hvis der ikke bliver klaget over afgørelsen, må godkendelsen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Bemærk, at godkendelsen kun er gyldig under forudsætning af, at afgørelser omtalt i foregående afsnit ikke påklages indenfor klageperioden.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside. Denne afgørelse kan påklages jf. klagevejledningen i bilag 1. Klagen skal indgives senest fire uger fra dags dato, dvs. den 23. april 2021.

Henvendelse vedrørende denne afgørelse kan rettes til Tomas Jensen på tlf. 76 16 15 29 eller tojen@esbjerg.dk.

Venlig hilsen

Tomas Jensen
Biolog

Bilagsliste:

Bilag 1 – Klagevejledning

Bilag 2 – Kort med tiltag i vandløb og grøfter

Kopi af denne afgørelse er sendt til:

Ejeren af matriklerne 22l, 22m, 22o og 22q Mandø By, Mandø.
Ejeren af matriklerne 21o, 39h og 108g Mandø By, Mandø.

Bilag 1: Klagevejledning

Denne afgørelse kan jf. vandløbslovens kapitel 16 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- den, afgørelsen er rettet til,
- enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse skal klagen indgives senest 23. april 2021.

Du klager via klageportalen, som du finder på www.naevneneshus.dk under "Start din klage". Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan kontaktes på mfkn@naevneneshus.dk, og du kan få hjælp til klageportalen på klageportalen@naevneneshus.dk.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Natur & Vandmiljø, Esbjerg Kommune. Hvis Natur & Vandmiljø, Esbjerg Kommune fastholder afgørelsen, sendes klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Betingelser for fritagelse findes på www.naevneneshus.dk. Du skal samtidigt sende en mail til miljo@esbjergkommune.dk eller et brev til Esbjerg Kommune, Natur & Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. På denne måde ved kommunen, at en klage er på vej.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen,
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

